

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

2020

Status for arbeidet med studiekvalitet

NMBUs Kvalitetsmelding

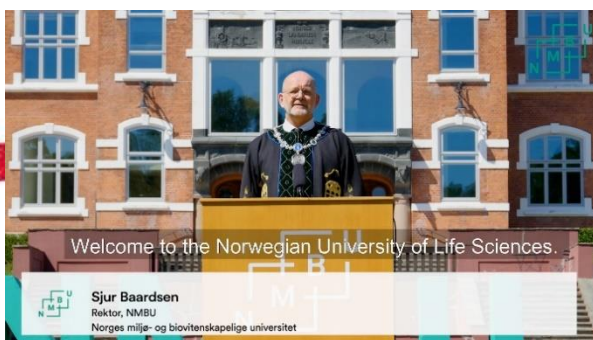

Foto: Bilde fra digital immatrkulering 2020, NMBU

Foto: Håkon Sparre, NMBU

Foto: Jeroen van der Kooij, NMBU

Foto: Håkon Sparre, NMBU

Forord

NMBUs studiekvalitetssystem ble evaluert av NOKUT i 2019/2020, og NMBU fikk tilfredsstillende på alle kriterier. Dette betyr at vi nå over noen år har hatt et system som bygger opp om godt arbeid med studiekvalitet, noe som blant annet gjenspeiles i den økte kvaliteten som vi ser i gjennomgangen av programrapportene fra fakultetene. Dessuten ser vi tydelig at utviklingen av programporteføljen ved NMBU følger den retningen som er lagt i NMBUs overordnede strategi for 2019-2023 og i fakultetenes egne strategier. Dette lover godt for fremtiden med tanke på studierelevans, studentrekruttering, gjennomstrømming, studenttilfredshet og ikke minst læringskvalitet.

I sin sluttrapport gir tilsynskomiteén fra NOKUT NMBU noen råd for videre styrking av kvalitetssystemet. Blant annet mener de at NMBU med fordel kunne styrke arbeidet med bevisstgjøring og operasjonalisering av kvalitetsmålene og kvalitetsområdene, slik at det knyttes kvalitetsindikatorer og måltall til hvert av kvalitetsområdene der det er mulig. På bakgrunn av dette har Studieutvalget ved NMBU satt i gang et arbeid med å fastsette et sett av nøkkeltall for kvalitetsområdene. Dette arbeidet er ikke sluttført, men vil bli implementert i kvalitetsarbeidet i 2021.

Studieåret 2019/2020 ble på mange måter et annerledes år, for alle som studerer og jobber på NMBU. Den 12. mars stengte nasjonen Norge ned, og all undervisning ble digitalisert praktisk talt over helgen. Takk et være godt arbeid over flere år med digitalisering av undervisning og eksamen og en velutbygd IKT-infrastruktur ved NMBU, gikk transformasjonen teknisk sett over all forventning. Undervisningen kunne fortsette på digitale flater i virtuelle rom, og studentene fikk sine eksamener til tross for koronapandemien.

Alle som stod på litt ekstra, både studenter, undervisere og administrative støttefunksjoner, fortjener en stor takk for at dette gikk så bra, også sett fra et pedagogisk ståsted, selv om det har vært krevende å gjennomføre undervisning på nett, eller i lab, felt eller i praksis med strenge smittevernstiltak. Selv om mye har gått bra, kan det nok ikke betviles at nedstengningen hadde en negativ effekt på både det psyko-sosiale læringsmiljøet og på studiekvaliteten, og disse erfaringene er viktige å ta med seg videre til «den nye normalen» som følger når pandemien er over. Krisen har sånn sett vist oss både nye muligheter for framtidens utdanning og nye oppmerksomhetspunkter for studiekvalitets-arbeidet som det vil være viktig å ta med seg videre.

2020 var også året da Veterinærhøgskolen endelig skulle flytte til Campus Ås og starte opp undervisningen i moderne undervisningsfasiliteter i et fantastisk nybygg. Skuffelsen var derfor stor, både for studenter og ansatte, da beskjeden kom om at bygget nok en gang ikke ville stå ferdig til å ta imot studentene sommeren 2020. Ledelsen ved NMBU er imponert over evnen studenter og ansatte ved Veterinærhøgskolen har vist til å håndtere denne vanskelige situasjonen og tross alt sikre god utdanning for framtidens dyrepleiere og veterinærer. Vi ser nå alle fram til å ta bygget i bruk i 2021.

Solve Sæbø

Prorektor for utdanning

Sammendrag

Kvalitetsmeldingen er rektors rapport til universitetsstyret om arbeidet som har blitt gjort på studiekvalitetsområdet i 2020 og arbeidet som planlegges for 2021. Rapporteringen fra fakultetene viser at programmene holder høy kvalitet og at det arbeides godt i fagmiljøene og på fakultetene. Strategien er førende for kvalitetsutviklingen. Økt oppmerksomhet på utdanningsledelse og velfungerende programråd har løftet kvalitetsarbeidet, og det sees en økt systematikk i arbeidet med utvikling av programmene. Bærekraft og tverrfaglighet har vært viktige momenter i emne- og programutvikling, samtidig som den utdanningsfaglige kompetansen styrkes. NMBU har dette året også tatt viktige steg i retning å skape transformasjon av utdanningen.

Koronapandemien førte til nye rammebetingelser for studenter, ansatte og utdanningene NMBU tilbyr. Situasjonen har vært, og er fortsatt, krevende. Årets melding legger vekt på situasjonens effekt på studiekvaliteten, men først i mars 2021 vil man se om styringsparameterne er påvirket. Under pandemien har det vært viktig å skape best mulige rammevilkår for studentenes studiehverdag, både faglig og psykososialt, gitt den til enhver tid gjeldende situasjonen. Under pandemien har undervisere lagt om undervisning, funnet nye vurderingsordninger og/eller gjort justeringer i hele vurderingsopplegget. Første prioritet våren 2020 var å investere i utstyr for å tilrettelegge til digital undervisning, og det ble lagt ned et omfattende arbeid for å finne gode løsninger for å digitalisere eller flytte læringsaktiviteter. Samtidig ble digitaliseringen tilpasset emnenes egenart, og læringskurven for gjennomføring av vurderingsformer uten oppmøte på Campus ble bratt i vår. Denne høsten har fagmiljøene bygget videre på erfaringene i vår og videreutviklet digitale undervisnings- og vurderingsformer, godt støttet av prorektor for utdanningswebinarer. Med god innstilling, vilje og dugnadsånd har undervisere, ledere og administrative støttespillere i samarbeid funnet løsninger på utfordringer man har stått overfor. Dette har skapt læring og et kunnskapsløft i organisasjonen som gir muligheter for videre utvikling.

I årets melding er det lagt vekt på økt oppmerksomhet rundt internasjonalisering, undervisningsareal og infrastruktur. Det er en klar bestilling i KDs tildelingsbrev i 2019 og i stortingsmelding 7 2020/21 om viktigheten av å rette søkelyset på internasjonalisering av utdanningen. Over tid har fakultetene uttrykt bekymring knyttet til undervisningsareal og infrastruktur, en bekymring som også deles av sentrale avdelinger. Dette er viktige utviklingsområder i årene frem over, og dermed tatt inn som nye tiltaksområder fra 2021.

Ambisjonene for institusjonsovergrepene tiltak for 2020 ble lagt på et nivå som man forventet å kunne fullføre. På grunn av koronasituasjonen er noen tiltaksområder forsinket, særlig kritisk er tiltaket som omhandler flyttingen av Veterinærhøgskolen. Tilnærmet alle tiltaksområdene er videreført i 2021, men med nye konkrete delmål og tiltak for 2021. Det er satt langsiktige mål for tiltaksområdene der tiltakene vil løpe over flere år. Se status i kapittel 4 for områdene:

- Gjennomføre samlokalisering og ta i bruk ny forsknings- og utdanningsinfrastruktur
- Utvikling av NMBUs undervisningsareal (nytt tiltak fra 2021)
- Økt oppmerksomhet rundt internasjonalisering av utdanningen (nytt tiltak fra 2021)
- Transformasjon av utdanning frem mot 2025
- Gjennomstrømming
- Tverrfaglighet og relevans i utdanningen
- Mentorordning for studenter ved NMBU
- Handlingsplan for universell utforming og psykososialt læringsmiljø
- Nøkkeltall for måling av kvalitet i utdanningen
- Optimalisere bruk av fellesløsninger i sektoren (nytt tiltak fra 2021)

Tiltakene vil skje i samarbeid med fakultetene og fagmiljøene, som i tillegg fastsetter egne mål og tiltak for 2021 på program- og fakultetsnivå.

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Sammendrag	3
Innholdsfortegnelse.....	4
1 Innledning.....	5
2 Vurdering av kvaliteten innenfor kvalitetsområdene.....	6
2.1 Inntak	6
2.2 Rammekvalitet.....	8
2.3 Programdesign og ledelse	11
2.4 Læring (undervisning og vurdering).....	13
2.5 Relevans	16
2.6 Læringsutbytte.....	18
3 Hvordan arbeid innen kvalitetsområdene påvirker virksomhetsmål og styringsparametere.....	20
4 Status for gjennomførte tiltak i 2020, tiltak for 2021 og langsiktige mål for tiltaksområder som går over flere år.	21
Gjennomføre samlokalisering og ta i bruk ny forsknings- og utdanningsinfrastruktur	21
Utvikling av NMBUs undervisningsareal (nytt tiltak fra 2021)	22
Økt oppmerksomhet rundt internasjonalisering av utdanningen (nytt tiltak fra 2021)	22
Transformasjon av utdanning frem mot 2025.....	22
Gjennomstrømming	23
Tverrfaglighet og relevans i utdanningen.....	23
Mentorordning for studenter ved NMBU	24
Handlingsplan for universell utforming og psykososialt læringsmiljø	24
Nøkkeltall for måling av kvalitet i utdanningen	25
Optimalisere bruk av fellesløsninger i sektoren (nytt tiltak fra 2021)	25
5 Evaluering av kvalitetssystemet for utdanning	26
5.1 NOKUTs tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet.....	26
5.2 Endringer i studieforskriften.....	26

1 Innledning

Kvalitetsmeldingen er rektors rapport til universitetsstyret om arbeidet som har blitt gjort på studiekvalitetsområdet i 2020 og det arbeidet som planlegges for 2021. Meldingen gjelder ikke forskerutdanningen, da denne omtales i egen rapport til styret (Årsrapport for forskerutdanningen). Meldingen skal utfylle den løpende styringsinformasjonen og årsrapporten, og være en støtte for styret i arbeidet med å møte årlige krav og forventninger i tildelingsbrevet og for å utvikle NMBU som utdanningsinstitusjon med høy kvalitet på utdanningen.

Rapporten er utarbeidet av studieavdelingen med bakgrunn i fakultetenes årlige rapportering om kvaliteten i studiene, læringsmiljøutvalgets årsrapport og med innspill fra flere enheter og avdelinger sentralt. Mens rapporteringen fra fakultetene omtaler studieåret 2019/2020, tar rapporten også for seg høsten 2020. NMBUs studieutvalg og rektors ledergruppe har hatt rapporten til behandling før den er ferdigstilt.

2 Vurdering av kvaliteten innenfor kvalitetsområdene

2.1 Inntak

Rekruttering, informasjon, opptak og mottak. Studentenes startkompetanse påvirker studentenes læringsbane og det læringsutbyttet de vil ha som ferdige kandidater. Startkompetansen innbefatter både den generelle og den spesifikke faglige kompetansen studentene har med seg, og også studentenes motivasjon, ambisjon og nysgjerrighet.

Arbeid med rekruttering

Det arbeides bredt i hele organisasjonen for å sikre godt tilfang av gode søkere til alle studier. Likevel påpeker flere fakulteter at det er behov for en bedre synliggjøring av programmene og mer støtte til å markedsføre studiene for å øke antall førsteprioritetssøkere. I arbeidet med markedsføringsstrategien tas det flere grep som tar sikte på å styrke rekrutteringsarbeidet.

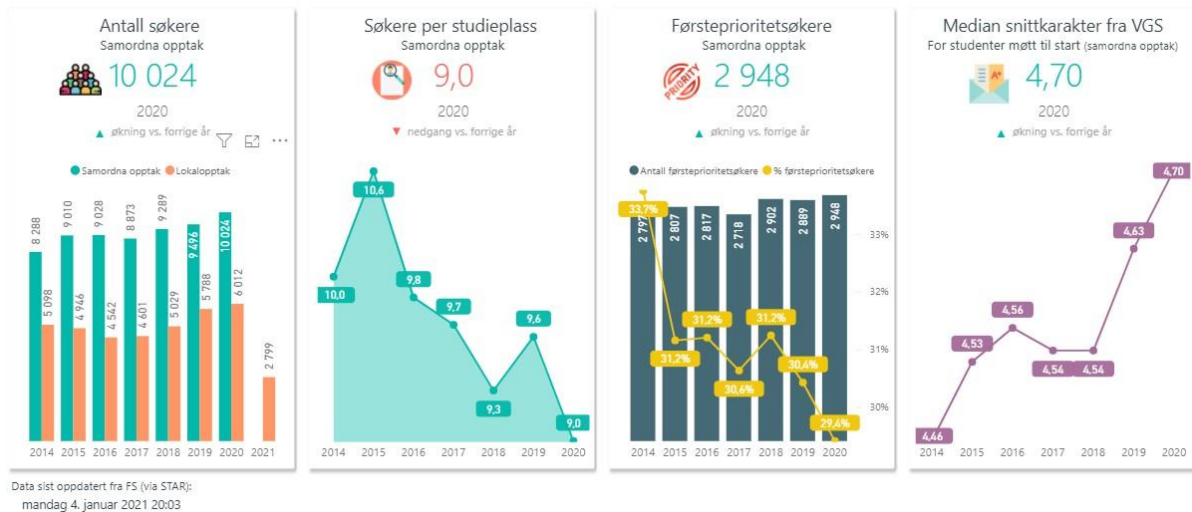
Det legges vekt på en helhetlig markedsføring av hele NMBUs portefølje for å skape kjennskap til studiestedet og befeste NMBUs posisjon som bærekraftsuniversitetet. Arbeidet skal bidra ytterligere til at NMBU sees på som et universitet med godt omdømme og både et spennende og et trygt valg for søkerne.

Svar fra de nye studentene viser at bærekraftsprofilen er viktig for deres valg av NMBU som studiested. Kartlegging av kjennskapen til NMBU viser at det et ligger et stort potensial i å øke kjennskapen og samtidig vise hva som differensierer oss fra konkurrentene. 13 % av studiesøkerne vurderer NMBU ved søking til høyere utdanning og 4 % har NMBU som sitt førstevalg. I arbeidet med markedsføringsstrategi er det valgt å sette søkelys på et utvalg drivere for å øke søkningen; relevante og aktuelle studier, klima- og miljø-orienterte studier, godt studiemiljø. På så måte bygger arbeidet med studiekvalitet i hele organisasjonen opp under og styrker arbeidet med markedsføring.

Søking, opptak og oppmøte

I revidert nasjonalbudsjett bevilget regjeringen 4000 nye studieplasser, og av disse gikk 235 til NMBU. 20 av plassene gikk til å øke studentkullet på veterinærutdanningen fra 70 til 90 studenter. Dette medfører at NMBU til fulle kan utnytte kapasiteten når man tar i bruk de nye lokalene i veterinærbygget, som er dimensjonert for 90 studenter per kull. De øvrige plassene ble fordelt i henhold til fakultetenes vurdering av kapasitet. Den ekstra tildelingen gir NMBU ytterligere rom til å gi flere mulighet til en utdanning innen fagområder samfunnet har behov for i fremtiden, men gir samtidig økt press på undervisningslokaler (jfr. kap. 2.2).

Antall søkere som hadde NMBU som førstevalg i samordna opptak har en økning på 3 % siden i fjor. Antall studieplasser for søkerne har økt med 13 %, mens antall søkere kun har økt med litt i overkant av 9 %. Det betyr en reell nedgang i antall søkere pr. studieplass, men en rekke av NMBUs studieprogrammer er svært populære. Studiepllassene blir i stor grad fylt opp, og det er høye poenggrenser. Median snittkarakter fra videregående hos de som møter til studiestart har økt. Som i 2018 og 2019 er det de samme to (2) bachelor-programmene som er åpne; husdyrvitenskap og plantevitenskap. På praktisk-pedagogisk utdanning har det ikke vært mulig å ta opp nok studenter til å fylle opptaksrammen. Enkelte toårige masterprogram sliter også med å fylle opptaksrammen.

Figur 1. Oversikt over søkere til både samordna og lokalt opptak ved NMBU samt median snittkarakter fra videregående for studenter som møtte til start for program med opptak fra samordna opptak. Utvikling over tid (kilde NMBU Innsikt, DBH).

I programrapporter påpeker flere fakulteter en utfordring med at søkere takker nei til tildelt plass fordi de allerede har fått opptak på annen institusjon. I 2021 fremskyndes derfor søknadsfristen for det lokale opptaket til 15. april. Da vil søkere få tilbud om plass samtidig med konkurrerende institusjoner, noe som forventes å gi høyere møtt-tall på toårig master og opptak på høyere årstrinn i femårig master. Et felles nasjonalt opptak til toårig master forventes å være klart i 2023.

Utfordrende for internasjonale studenter og innveksling i 2020

2020 har vært utfordrende for internasjonale studenter. Våren 2020 reiste de fleste internasjonale studenter som var på campus tilbake til sitt hjemland. For de som ble her, spesielt gradsstudenter, ble våren en prøvelse. Flere mistet deltidsjobben de hadde, og derved muligheten for å forsørge seg selv. Samtidig var de bekymret for egen helse og ikke minst familiens helse i hjemlandet.

Det internasjonale oppmøtet påvirkes alltid av både nasjonal og internasjonal politikk og regelverk, men i høy grad også av verdensøkonomien. Høsten 2020 kom koronasituasjonen på toppen av dette. Det er ingen fastsatt ramme for det internasjonale opptaket, men vanligvis blir det årlig tatt opp rundt 100-110 gradsstudenter. Grunnet pandemien ble det umulig for mange av de internasjonale studentene å komme til Norge til studiestart. Pr. oktober 2020 var fortsatt ca. 1/3 av studentene som skulle kommet til NMBU i sine hjemland.

Kunnskap om de nye studentenes intensjon og motivasjon

Høsten 2020 gjennomførte NMBU en studiestartundersøkelse blant førsteårsstudenter på norske studieprogram (3-årig bachelor, 5-årig master samt veterinærutdanningen). Svarprosent var på rundt 30 %. Formålet var økt kunnskap om studentenes motivasjon og intensjon når de starter studiene. Resultatene viser at 84 % av studentene oppgir å gå på det programmet de foretrekker, mens 9 % er usikre på sitt valg. Hele 81 % svarer at de forventer å fullføre programmet de har startet på, 4 % planlegger overgang til annet program, og drøye én prosent svarer at de bare planlegger å ta enkelte emner. Bachelorstudentene er mer usikre på planlagte studieløp enn master- og veterinærstudenter. Samlet sett tegner undersøkelsen et positivt bilde av NMBU-studentene; de har opptak på deres foretrukne studieprogram, de er sikre i valget og de har optimistiske forventninger til egen innsats og resultater. Det arbeides videre med ulike muligheter for å utvikle undersøkelsen for å øke kunnskapen om nye studenter, men også for å se på muligheter for å koble resultater fra en studiestartundersøkelse med blant annet registerdata om progresjon, gjennomføring og frafall.

2.2 Rammekvalitet

Det fysiske, organisatoriske og psykososiale læringsmiljøet og det faglige miljøet rundt utdanningene. Et godt og inkluderende læringsmiljø innebærer at fysiske, organisatoriske og psykososiale forhold er lagt til rette på en slik måte at studentene kan tilegne seg det definerte læringsutbytte i et trygt faglig fellesskap med studenter og ansatte. Fagmiljøer med høy internasjonal kompetanse som arbeider kontinuerlig for fornyelse av kunnskap og for å være i front av utviklingen både innen forskning og utdanning, er helt avgjørende for å kunne tilby forskningsbasert undervisning. NMBUs ambisjon om gode faglige hjem er et viktige element.

Fysisk læringsmiljø, infrastruktur og organisatoriske forhold

Over flere år har resultater fra studiebarometeret vist at det er studenter ved LANDSAM og VET som er minst tilfredse med det fysiske læringsmiljøet og infrastrukturen, mens studenter ved MINA og KBM er mest tilfredse. Gjentatte utsettelse av flytteprosessen til Ås er utfordrende for veterinær- og dyrepleierutdanningene som i dag underviser i gamle og utdaterte lokaler. Dette vil forhåpentligvis løses i 2021. Oppfølging av campusplanen skal bedre LANDSAM sine utfordringer, men utsatt åpning av SLP påvirker også den videre rekkefølgen med iverksetting av planen.

Årets fakultetsrapporter viser at stadig flere fakulteter påpeker at NMBUs lokaler ikke er tilpasset økende emnestørrelser og forventningene til mer innovativ og studentaktiv læring. Selv om store forelesninger kan gå digitalt, er det behov for andre og mer egnede lokaler der studenter kan samhandle under veiledning. REALTEK leide i august og september inn telt for å gjennomføre undervisning. Selv om dette tiltaket også var knyttet til koronasituasjonen, og behov for større avstand mellom studenter, skaper studentveksten på REALTEK utfordringer knyttet til behov for læringsarealer også i en normalsituasjon. Flere fakulteter påpeker også utfordringer med å tilby gode faglige hjem i nærhet til fagmiljø, og etterlyser å være tettere på utviklingen av undervisningsarealer og faglige hjem. Det påpekes også til dels store utfordringer med laboratoriekapasitet. Spesielt KBM og REALTEK har utfordringer knyttet til innføringsemner som stadig øker i størrelse. Dette semesteret har utfordringene vært spesielt store på grunn av smittevernregler og avstand.

NMBU må løfte arbeidet med å utvikle student- og undervisningsareal i takt med økningen i antall studieprogram og økt studentantall. NMBU må legge til rette for faglige hjem i nærhet til fagmiljøene og sambruk av lokaler på tvers av fakulteter og enheter. Utvikling av undervisningsarealer må stå sentralt ved rullering av campusplanen.

Det nye veterinærbygget vil føre NMBU i verdensklasse innenfor veterinær- og dyrepleierutdanning både når det gjelder lokaler og infrastruktur. Hvordan flere av NMBUs utdanninger kan styrkes ved sambruk av nye lokaler vil bli klarere etter at Veterinærhøgskolen har flyttet til Ås, og man har fått erfaring med de nye bygningene og implementering av ny studieplan for veterinærutdanningen.

Universitetsstyret har satt undervisningsinfrastruktur på dagsorden i sin årsplan for 2021, og det er viktig å rette konkret oppmerksomhet om hvordan undervisningsareal, lab-kapasitet og faglige hjem skal utvikles i takt med vekst i studentantall. Arbeidet må også inn ved rullering av campusplanen. Dette blir også understreket i [læringsmiljøutvalgets årsrapport for 2019/20](#).

Da campus ble stengt i mars, ble det raskt gjort tiltak for å legge til rette for digital undervisning. Blant annet innkjøp av en undervisningsplattform (Zoom) som egner seg bedre til toveis-kommunikasjon enn en eksisterende Mediasite, dokumentkamera i de fleste undervisningsrom, virtualisering av datasal-maskiner og opplæring i bruk av ulike digitale skriveflater. Det gjorde det mulig for studentene å følge undervisningen hjemmefra, i tillegg til at forelesere kunne tilby undervisning enten hjemmefra eller fra campus uten studenter til stede.

Det ble ikke gjennomført skriftlige eksamener på campus vårsemesteret 2020, men ulike former for hjemmeeksamen. Dette førte til et stort løft i digitaliseringen av eksamensprosessene. Erfaringene viste at NMBU ikke helt har ordninger som legger til rette for å ta i bruk fellesløsninger utviklet i sektoren, løsninger som kan bidra til automatisering av prosesser og bedre kvalitetssikring av data. Dette gjelder blant annet oppbyggingen av vurderingsordninger i Felles studentsystem (FS), automatisk vekting av karakter med flere deler og praksis for klage på delkarakter. NMBU bør i større grad samkjøre rutiner med andre i sektoren for å ta i bruk automatiserte løsninger som er utviklet.

Arbeidet med å utrede potensialet i den nåværende semestermodellen og alternative modeller for inndeling av studieåret er påbegynt i 2020. I fase 1 skal blant annet fakultetene gi innspill til hvilke krav det settes til en ny struktur hvis den skal bidra positivt til realisering av gevinstmål på fakultetsnivå. De administrative avdelingene gir sine innspill til hvilke muligheter en ny struktur gir for å sikre effektiv administrasjon samt hvilke utfordringer en overgang til en ny modell vil by. På grunnlag av en samlet vurdering av innspillene vil man i neste fase vurdere 2-3 konkrete modeller for semesterinndeling i relasjon til deres potensiale til å bidra til transformasjon (fase 2). Prosjektgruppens anbefaling til ny semestermodell forventes klar høsten 2021.

1. september 2020 ble første byggetrinn i studentsamskipnaden i Ås (SiÅs) sin utbyggingsplan for nye studentboliger ferdig og 295 nye boenheter ble åpnet for innflytting. Totalt vil 441 nye boenheter være på plass når siste byggetrinn er ferdig i august 2021. Boligutbyggingen er et viktig tiltak for å opprettholde et godt boligtilbud når veterinær- og dyrepleiestudentene flytter til Ås.

Psykososialt læringsmiljø

NMBU har scoret stabilt høyt på indekser knyttet til det psykososiale læringsmiljøet i studiebarometeret over flere år. Samtidig vet man fra nasjonale helse og trivselsundersøkelser (SHoT) at ensomhet og vansker med psykisk helse øker i studentgruppen. Gode faglige og sosiale miljø på studieprogrammene er en viktig faktor for å bidra til tilfredshet på lærestedet. Både fra sentralt hold og på fakultetsnivå rettes det stor oppmerksomhet rundt psykisk helse og trivsel, og koronasituasjonen har ført til ytterligere oppmerksomhet rundt dette de siste månedene. I studiebarometeret 2020 er det gjort endringer i spørsmålsbatteriene for å få erfaringer med hvordan koronasituasjonen har påvirket blant annet studentenes læring og psykososiale helse. NOKUTs endelige rapportering fra studiebarometeret foreligger først i 2021.

Våren 2020 ble ekstra spesiell for studenter som var på inn- og utveksling eller på feltarbeid i utlandet. Studenter som var på utveksling i utlandet anmodet om å reise hjem umiddelbart. De som reiste tilbake til Norge fulgte undervisningen fra vertsinstitusjonen og ferdigstilte semesteret digitalt. Ikke alle NMBU-studenter på utveksling fulgte oppfordringen om å reise hjem og noen valgte å bli, men flere av disse fikk problemer med å komme seg tilbake til Norge da de senere forsøkte å reise.

For den internasjonale studentgruppen på NMBU har det vært en ekstra utfordring med digital undervisningen. De har hatt få eller ingen mulighet for å skape sosiale nettverk og tilhørighet dette året. Man erfarer i tillegg at studentene som er i sitt hjemland har utfordringer med å følge digital undervisning på grunn av dårlig utstyr og nettverk, lite egnede arbeidsplasser og andre tidssoner.

Ett viktig tiltak for god psykisk helse er å legge til rette for at studenter får nettverk tidlig i studiene. Fakultetsrapportene viser at det legges stor vekt på å tilrettelegge innføringsemnene slik at nye studenter blir kjent og trygge i sine klasser (gruppearbeid, feltarbeid, bli-kjent-turer, tverrfaglige øvelser m.m.). Denne koronahøsten ble det prioritert at innføringsemner og førsteårsstudenter skulle ha fysisk undervisning på campus, og studentene melder tilbake at dette har vært veldig viktig. I studiestartundersøkelsen, som også er omtalt i kap. 2.1, ble det lagt inn et spørsmålsbatteri om de

nye studentenes nettverk og hvordan studieprogrammet legger til rette for å bli kjent med andre. Undersøkelsen inneholdt også spørsmål om i hvilken grad studentene opplever at NMBU/studieprogrammet legger til rette for å komme i kontakt med andre studenter og bygge nettverk

---

56 % av respondentene i studiestartundersøkelsen oppgir at de har nettverk av venner både i og utenfor studiemiljøet. 26 % oppgir at de kun har nettverk av venner utenfor studiemiljøet og 5 % av respondentene oppgir at de ikke har vennenettverk. Undersøkelsen viser en variasjon mellom fakultetene på 21 og 54% på andelen studenter som mener programmet i svært stor grad/stor grad legger til rette for kontakt/nettverk.

Resultatene varierer mellom fakultetene og programmene, og resultatene vil bli brutt ned på programnivå og bli tilgjengelig i *NMBU Innsikt*. NMBU vil se nærmere på hvordan studiestartundersøkelsen kan videreutvikles. Dette vil gi NMBU og programmiljøene viktig kunnskap om oppbygging av 1. semester. Samtidig arbeides det med å starte opp mentorordning for studenter, som både vil være et viktig ledd i arbeidet med å skape tilhørighet, men også forventes å øke gjennomføringen (se status under *Mentorordning for studenter* ved NMBU).

Helsestasjonen ivaretar helsetilbudet for Ås-studenter, og de rapporterte i høst om et tidligere trykk av studenthenvendelser sammenlignet med tidligere år. En tilbakevendende problemstilling er utfordringer med å strukturere hverdagen og hvordan opprettholde motivasjonen, noe som har blitt enda mer utfordrende under pandemien. Veterinærhøgskolen fikk forlenget medlemskapet i Studentsamskipnaden i Oslo (SiO), og studentene kan i studieåret 20/21 velge om de vil være medlem av SiO eller SiÅs. Dette har vært viktig siden noen av studentene allerede har flyttet til Ås.

I NOKUTs tilsynsrapport ble NMBU oppfordret til å synliggjøre og formalisere Si Fra-systemet, se også kapittel 5.1. Arbeidet med å justere og formalisere rutinene har startet og vil videreføres i 2021. Personal og organisasjonsavdelingen (POA) ser nærmere på hvordan man kan tydeliggjøre ansvar og linjer knyttet til tilbakemeldinger på kritikkverdige forhold.

NMBU har hatt som målsetting å utarbeide ny handlingsplan for universell utforming og studenters psykososiale studiemiljø i 2020. Arbeidet ble forsinket på grunn av pandemien, men første skisse til plan legges frem for læringsmiljøutvalget i møte desember 2020. Arbeidet videreføres i 2021. I påvente av ny plan er det også sendt ut en bestilling til ulike enheter og avdelinger om å fastsette mål og tiltak innen universell utforming som skal innarbeides i avdelingenes årsplaner for 2021.

Fagmiljøene rundt utdanningene

De ansattes arbeidsmiljø ble i 2020 påvirket av pandemien der arbeid hjemmefra og karanteneperioder inntraff i varierende grad. De ansatte har gjort en stor innsats for tilpasning til situasjonen. Den omfattende omveltningen av undervisning og vurdering under nedstengningen våren 2020 krevde mye. Det er delte erfaringer med hvordan nedstengingen påvirket arbeidsmiljøet for den enkelte, men inntrykket fra tilbakemeldinger i RLG og SU er at det har vært, og er, krevende. For ansatte ved VET ble det en ekstra belastning at flyttingen til campus Ås ble utsatt. Fakultetene og POA har hatt oppmerksomhet på de ansattes arbeidsmiljø, og høsten 2020 ble det gjennomført et inspirasjonsforedrag av en psykolog i regi av AMU. Det er viktig å ha fortsatt oppmerksomhet på de ansattes psykososiale arbeidsmiljø i tiden fremover med varierende grad av tilstedeværelse og undervisning på campus. Studentenes arbeidsmiljø og trivsel påvirkes også av underviseres og andre ansattes trivsel. NMBU har i hovedsak godt rustede fagmiljøer tilknyttet våre utdanninger, og kun noen få fakulteter påpeker sårbare fagmiljøer. Fakultetene er oppmerksomme på hvilke fagmiljøer som er sårbare og har oppfølgingsplaner.

2.3 Programdesign og ledelse

Studiets faglige innhold, organisering og ledelse. Et godt programdesign innebærer at studiet er bygget opp på en slik måte at studentene tilegner seg læringsutbyttet gjennom studiets undervisnings- og vurderingsformer, og at studiet støtter en god progresjon. Integrasjon av forskning, utdanning og innovasjon i et internasjonalt og tverrfaglig perspektiv skal gi kandidater som kan bidra til utvikling og verdiskapning for en bærekraftig samfunnsutvikling. God programledelse skal sikre at ansatte, studenter og eksterne aktører bidrar aktivt i utviklingen av studieprogrammene.

Programledelse og løft for kvalitetsarbeidet

Kvalitetsforståelsen og det kontinuerlige arbeidet med kvaliteten i studieprogrammene har økt de siste årene. Dette sees i sammenheng med opprettelse av programråd, dedikerte programledere og generelt økt oppmerksomhet på utdannelsesledelse. Tverrfaglighet i programrådet ved ekstern deltakelse samt representanter fra andre fakultet er av flere nevnt som viktig for utviklingen av programmene. Det samme er høy prioritet på å styrke den utdanningsfaglige kompetansen.

Arbeidet med å etablere velfungerende programråd og oppmerksomhet på utdanningsledelse viser seg å være vesentlig for det systematiske arbeidet med kvalitetsheving.

Fakultetenes periodiske programevalueringer og arbeidet med internasjonale akkrediteringer ved VET og HH løfter kvalitetsarbeidet. Fakultet gjør i sine fakultetsrapporter rede for hvordan de forventer at gode og konkrete innspill fra programevalueringen, vil være med å påvirke rekruttering, produksjon og gjennomføring til studentene og generelt høyne kvaliteten på utdanningene. De eksterne evalueringene har blitt gode arenaer for å skape endring, og fagmiljøene opplever det som gode prosesser som gir faglige og pedagogiske løft. Programstrukturen utvikles, blant annet med formål å sikre en tydeligere NMBU-profil på flere program. Det arbeides også godt med faglig sammenheng og endringer i emnetilbudet, herunder undervisnings- og vurderingsformer med formål om mer studentaktiv undervisning og bedre samstemthet. Det meldes om noen forsinkelser i prosessen med periodisk programevaluering grunnet situasjonen. I løpet av de siste fem årene har hovedandelen av NMBUs program startet opp eller fullført ekstern periodisk programevaluering.

Internasjonalisering av studieprogrammene

Internasjonalisering av NMBUs studieprogram har vært på agendaen de siste årene. Som regel forbindes dette med antall studenter som reiser inn og ut. Studentmobilitet bidrar til økt mangfold, kulturmøter og et større internasjonalt læringsmiljø som man bør utnytte. Internasjonalisering av NMBUs utdanning er imidlertid mye mer enn mobilitet. Internasjonalt orienterte program fordrer at studentene trekkes inn i det internasjonale samarbeidet mellom forskere, undervisere og partnerinstitusjoner.

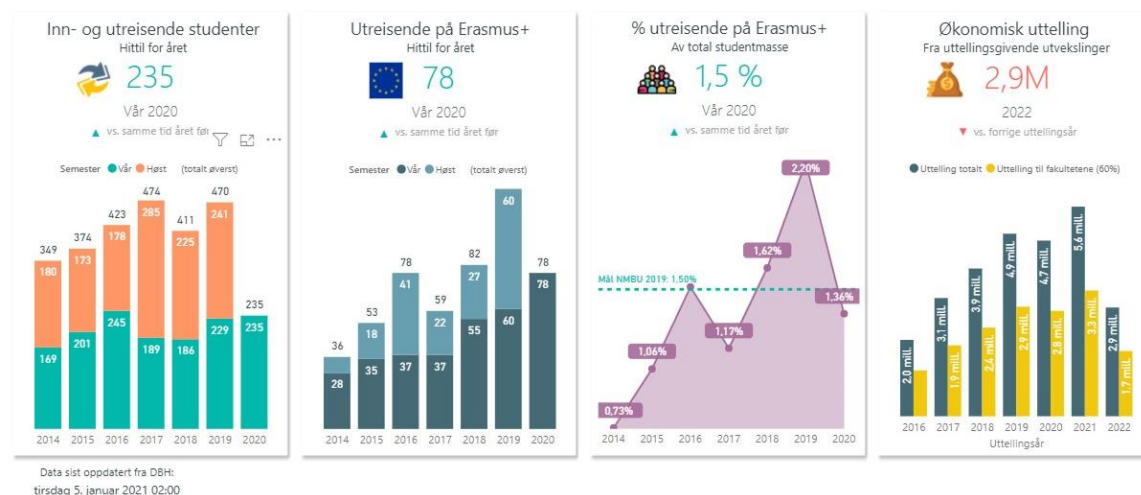

Professor Harsha Ratnaweera tar med sin internasjonale bakgrunn inn i forskning, prosjektsamarbeid og undervisningen innen vannteknologi. Samarbeidet med forskere og studenter fra andre land og kulturer er både givende og lærerikt og har blant annet resultert i en felles lærebok innen vannteknologi, nye og forbedret lærings- og undervisningsverktøy og metoder for pedagogisk tilnærming ut ifra best praksis. I 2021 har Harsha fått tildelt to nye prosjekter innen kapasitetsbygging og kunnskapsallianser i Erasmus+.

I tildelingsbrevet fra KD til NMBU står følgende: *Internasjonalisering er en forutsetning for å sikre kvalitet i norsk forskning og høyere utdanning og for utvikling av gode og internasjonalt orienterte studieprogrammer.* Aktiv deltakelse i internasjonale programmer og samarbeid er avgjørende for å

nå de nasjonale målene i langtidsplanen. EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, EUs rammeprogram for utdanning og Panoramastrategien har særlig prioritet. Høsten 2020 fulgte forskningsavdelingen og studieavdelingen opp med utarbeidelse av en [Internasjonal handlingsplan 2020-2023](#) som skal bidra til å nå KDs forventinger. Fremover vil det rettes særlig oppmerksomhet på arbeidet med å styrke og synliggjøre studieprogrammernes internasjonale fokus. Deltakelse i EUs rammeprogram vil også få stor oppmerksomhet de årene som kommer

Figur 2. Inn- og utreisende studenter, utreisende på Erasmus+ (kilde NMBU Innsikt, DBH).

Det ble i juni avklart at all inn- og utveksling høsten 2020 ble kansellert. Utveksling utenom Europa og EØS er også kansellert våren 2021 grunnet fortsatt høyt smittetrykk i mange land, samt at flere landegrenser og universiteter fortsatt er stengt. Innveksling våren 2021 vil gå som vanlig fra hele verden, der dette er mulig. Våre partnere, spesielt i Europa, ber om ekstra plasser til deres studenter da Norge og NMBU opplever som et trygt sted å sende studenter.

Utvikling av program og portefølje

I utvikling av nye program¹ gjøres gode vurderinger av programmets relevans for NMBUs strategi.

Det nye masterprogrammet i urbant landbruk (BIOVIT), opprettet fra høst 2021, er et godt eksempel på tverrfaglig programutvikling. Etableringen av programmet er et fyrtårn for å utvikle tverrfaglighet som et generelt bærende prinsipp og arbeidsmetode for forskning, utdanning, innovasjon og formidling. Det er oppmerksomhet rundt bygging av tverrfaglighetskultur og erverv av kunnskaper og ferdigheter i de ulike fagområdene, hvilket er viktig for å øke innsatsen for bærekraftsmålene. Prosjektet er tildelt DIKU-midler.

Flere av de nye programmene de siste årene springer også ut som et resultat av strategiprosesser på fakultet. Arbeidet med de periodiske programevalueringene gir mulighet for en strategisk vurdering av programmets relevans, eller hele fakultetets portefølje. Erfaringene viser at det er vanskelig å styre den strategiske utviklingen av NMBUs samlede portefølje i høstens sentrale porteføljebehandling, siden grunnlaget allerede er vurdert enkeltvis på fakultetsnivå og eventuell utvikling av nye program allerede har kommet langt i prosess. Det er nå et behov for å se på universitetets samlede studieprogramportefølje for å sikre en helhetlig tilnærming til utviklingen, hvor NMBUs strategi, bærekraft og tverrfaglighet er de bærende elementene. Dette vil derfor settes høyt på agendaen i ledergruppen i 2021 og vil være en ressurskrevende, men viktig prosess for NMBU.

¹ Fra høst 2021: BIOVIT, ny bachelor i akvakultur og ny master i urbant landbruk. HH: ny master i bioøkonomi. KBM: ny 5-årig integrert masterprogram erstatter bachelor og master i matvitenskap

2.4 Læring (undervisning og vurdering)

Utdanningsfaglig kompetanse, lærings- og vurderingsformer, studentenes egeninnsats og andre forhold som bidrar til læring. For å kunne tilby gode og relevante lærings- og vurderingsformer må undervisere ha god utdanningsfaglig kompetanse. Dette innebærer blant annet å skape samstemt undervisning og å legge undervisningen på riktig nivå innenfor et studieprogram. Undervisere skal legge til rette for studentens læring gjennom studentaktive prosesser som fremmer refleksjon og selvstendighet. Dette skal bidra til en livslang læringsprosess. Digitale ressurser for læring og vurdering skal tas i bruk for å øke læringsutbyttet til studentene.

Digitalisering tilpasset emnets egenart

Det har bydd på utfordringer å tilpasse praksisnære læringsaktiviteter, slik som blant annet lab, felt, klinikk, internship og pedagogikkpraksis, til en digital hverdag og/eller smittevernskrav. Det er lagt ned et omfattende arbeid for å få til dette på best mulig måte, men det har vært krevende og fortsetter å være krevende så lenge koronasituasjonen varer. Det er knyttet usikkerhet til hvordan dette på sikt vil påvirke studentenes praktiske ferdigheter, det videre studieløpet og kandidatenes endelige kunnskap, kompetanse og ferdigheter. For studentene vil noe kunne dekkes opp ved ekstra innsats de kommende årene, ved at enkelte læringsaktiviteter eller emner forskyves i studieplanen til man har en mer normalisert situasjon. For fakultetene forventes det at dette medfører ekstra kostnader og belastning på ansatte.

Vårens stenging av campus har bidratt til at NMBU i år tar store steg i retning av å bruke digitale verktøy for å skape læring. Deling av erfaringer på tvers og tilbud om ekstra opplæring i regi av fakultetene har vært viktig. I tillegg har læringssenteret, gjennom webinarer, veiledning og nettressurser, bistått fagpersoner i overgangen fra klasseromsundervisning til nettundervisning eller ulike hybride løsninger. En ikke standardisert løsning for hele NMBU gjorde at man fra start har jobbet for å tilpasse de digitale løsningene til emnenes egenart og underviseres kompetanse. Mens det i våres for mange emner i første omgang handlet om å overføre forelesninger til Teams eller Zoom, ble søkelyset etter hvert i større grad er rettet mot pedagogisk bruk av digitale verktøy. Erfaringer har vist at noe fungerer digitalt, mens noe er mindre egnet. Denne høsten er aktiviteter som har størst utbytte av tilgang til en fysisk læringsarena prioritert i tildeling av undervisningsarealer på campus. Mange kjører også en kombinasjon av digital undervisning og fysisk oppmøte.

Fokuset vil fremover være på å utvikle undervisningsopplegg med digitale læringsaktiviteter som løfter kvaliteten på læringsopplegget i emnet. Det ligger et stort potensial til læring i digitale omgivelser gjennom at studentene kan aktiviseres, kan ta del i medstudenters læring og ta mer ansvar for egen læring. Bevisstheten om dette øker i organisasjonen. Underviserrollen endres i møtet med ny teknologi, og det er ytterligere behov for å øke kompetansen av pedagogisk bruk av digitale verktøy. Gode tilbud om opplæring og et løft for den digitale kompetansen til undervisere settes derfor på agendaen fremover. Prorektor for utdanning har gjennom koronaperioden hatt frokost-webinarer med ulike tema innen digital undervisning og vurdering.

Utvikling av digital vurdering

Læringsaktiviteter må sees i sammenheng med vurderingsformene. Denne våren ble alle eksamener som skulle vært skriftlige skoleeksamener gjennomført enten som digital hjemmeeksamen eller som muntlig eksamen på digital plattform. Høsten 2020 gjennomføres det kun unntaksvis eksamen med fysisk oppmøte på campus. Det er lagt ned en formidabel innsats i hele organisasjonen for å få til en best mulig gjennomføring, med et best mulig vurderingsopplegg, under de gitte rammebetingelsene. For å få til egnede digitale vurderingsformer tilpasset emnets læringsmål, kreves det i mange tilfeller en omlegging av vurderingsopplegget. I enkelte tilfeller har man i ettertid erfart at den valgte

løsningen sammen med oppgavens art ikke har vært optimal til å måle studentenes læring. Den markante økningen i andel A-er ved NMBU kan være et tegn på nettopp dette (se kap. 2.6). Det er derfor lagt vekt på å ta med seg erfaringene fra vårens gjennomføring og sensur inn i høstens arbeid med vurderingsformer.

Erfaringene fra koronasituasjonen kan føre til at flere emner vil få endret vurderingsform også når vi er tilbake i en «normalsituasjon», og bidra til at vurdering blir en arena for læring med aktiviserende arbeidskrav. For å støtte opp under en utvikling som kan bevege NMBU videre blant annet innen digital eksamen, ser man et behov for økte ressurser på dette området sentralt. Det samme gjelder støtte og ressurser til pedagogisk utviklingsarbeid. NMBU forventer imidlertid at flere emneansvarlige vil tilbake til en ordning med eksamen på campus, men i en digital form. Dette må NMBU følge opp med tilstrekkelig romkapasitet for digital eksamen på campus.

Det internasjonale klasserommet og -campus - en ressurs som gir muligheter.

Ved å aktivt benytte kompetansen til internasjonale studenter, samt den kompetansen studenter som har vært på utveksling har med tilbake, kan bidra til å øke læringsutbytte til alle studentene. Når grupper settes sammen på tvers, for maksimalt å utnytte mangfoldet, vil man bidra til at alle studenter utvikler nye perspektiver, gis faglig utfordring og skaper en naturlig streben etter å være like gode som de beste internasjonale partnerne. Studentenes kompetanse kombinert med undervisere og forskere som har vært på utvekslingsopphold, samt rekruttering av gjesteforelesere internasjonalt gir gode muligheter for å gi våre studenter et internasjonalt perspektiv.

Digitalisering av undervisning kan gi økt internasjonalisering hvis man ser mulighetene som åpner seg. Det meldes om at man opplever at campus-nedstenging og medfølgende digital undervisning har bidratt til at flere emner har benyttet muligheten for bruk av internasjonale forelesere på BIOVIT.

Merittering og videre løft for den pedagogiske kompetansen for undervisere
Arbeidet med å sette pedagogisk kompetanse på agendaen og en rekke ulike incentivordninger bidrar til å løfte utdanningen vi tilbyr våre studenter. NMBU vil i 2020 tildele de første underviserne tittelen *Merittert underviser*, til de som over tid og systematisk har videreutviklet sin undervisningskompetanse til et nivå som er vesentlig høyere enn den forventede basiskompetansen. De meritterte underviserne er tenkt å danne et kunnskapsnettverk av pedagogiske ressurspersoner/mentorer som skal bidra til ytterligere løft for det pedagogiske utviklingsarbeidet ved NMBU. 18 fagpersoner leverte søknad. De som får status som merittert underviser ble [offentliggjort i desember 2020](#):

<i>Arne Auen Grimenes, førsteamanuensis, REALTEK</i>	<i>Edvin Østergaard, professor, REALTEK</i>
<i>Solveig Strangstadstuen, førstelektor, REALTEK</i>	<i>Charles Press, professor, VET</i>
<i>Geir Lieblein, professor, BIOVIT</i>	<i>Elin Kubberød, førsteamanuensis, HH</i>
<i>Elin Børrud, professor, LANDSAM</i>	<i>Morten Sørli, professor, KBM</i>
<i>Peter Alestrøm, professor, VET</i>	

Det er utviklet kriterier for ansattes undervisningskompetanse og dokumentasjon av denne i pedagogisk mappe. Sammen med rammeverket for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger har dette bidratt til at pedagogiske krav nå vurderes på lik linje med akademiske kvaliteter ved nyansettelser. Det foregår nå et arbeid med revisjon av den nasjonale forskriften om ansettelse og opprykk i undervisningsstillinger, hvor NMBU har gitt sine innspill. Videre har

videreutviklingen av kurset i universitetspedagogikk (UniPed) og innføring av kurs i veiledning av master- og ph.d.-studenter vært med på å løfte tilbudet for heving av den pedagogiske kompetansen.

Priser og midler som stimulerer til utvikling

Utdanningsprisen ble tildelt i 2020, men vinner offentliggjøres først på Læringsfestivalen 25. januar 2021. Tormod Ådnøy og Einar Lilleby ble av studentene tildelt prisen semesterets beste underviser i studieåret 2019/20. Enkelte fakultet har i tillegg egne ordninger eller priser som påskjønner gode undervisningsopplegg, emner eller pedagogisk utviklingsarbeid. I tillegg ble Siri Fjellheim tildelt Olav Thon Stiftelsens nasjonale pris for fremragende undervisning innen matematikk/ naturvitenskap og medisin 2020.

«Siri Fjellheim har i flere år vært en aktiv pådriver for å utvikle undervisningsformer som er tilpasset det pensum som skal undervises. Spesielt har hun vært aktiv i å utvikle ulike former for flipped classroom-undervisning med bruk av små videoforelesninger sammen med studentaktiv undervisning i den strukturerte undervisningstiden for både små og store studentgrupper», [Olav Thon stiftelsen](#)

NMBU tildeler årlig såkornmidler til [«Tverrfaglighet for økt bærekraft»](#), som kan gå til utvikling av innovative undervisningsmetoder som retter søkelys på tverrfaglighet for økt bærekraft. I 2020 ble blant annet såkornmidler tildelt et tverrfaglig utdanningstilbud med interaksjon mellom biologi, teknologi og miljø ([se tildelinger](#)).

2.5 Relevans

Utdanningens relevans for samfunnet, arbeidslivet og den langsiktige verdiskapningen. NMBU skal utdanne kandidater som er rustet for å møte de store globale samfunnsutfordringene, og som kan bidra til endring og utvikling. NMBUs kandidater skal kunne arbeide i en internasjonal, tverrfaglig kontekst og beherske generiske ferdigheter som er relevante for samfunnet og arbeidslivet. Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv er derfor avgjørende for å oppnå høy relevans i studieprogrammene.

Internasjonalt perspektiv

For å være rustet til å møte store globale samfunnsutfordringer, og å kunne arbeide i en internasjonal kontekst, må studenter eksponert for globale utfordringer, og trenes i å tenke i et internasjonalt perspektiv. Å bli eksponert for internasjonalisering, ute eller hjemme, er også en viktig kilde til utvikling av såkalte «soft skills»; Utvikling av kompetanse som allsidighet, selvsikkerhet, toleranse, kulturelt samarbeid, problemløsning, organisering, planlegging, og ikke minst kritisk tenkning. Det å gi studentene et internasjonalt perspektiv kan gjøres gjennom faglige prosjekter i en internasjonal kontekst, bruk av det internasjonale klasserommet, studentutveksling, eller et semester hvor all undervisning er på engelsk – gjerne ved bruk av workshops og gjesteforelesninger. Dette vil være viktige fokusområder i arbeidet med videreutvikling av programmene for å sikre relevansen fremover. Det gjøres mye godt arbeid med å sikre alle studenter internasjonalt perspektiv, men dette bør i større grad trekkes frem og omtales i de årlige program- og kvalitetsrapportene fra fakultetene.

NMBU har i år vedtatt en internasjonal handlingsplan for 2020-2023, og arbeidet med tiltakene i handlingsplanen vil være viktige for å styrke våre kandidaters internasjonalt perspektiv. Fakultetene oppfordres også til å utarbeide egne konkrete mål basert på handlingsplanen. I tillegg kom ny stortingsmelding høsten 2020 Meld.St.7 *En verden av muligheter, Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning*, med høye forventninger til institusjonene innen internasjonalisering av utdanning.

[NMBUs internasjonale handlingsplan 2020-2023](#), «NMBUs faglige profil gjør at universitetet er i en unik posisjon til å bidra med ny kunnskap for å nå FN's bærekraftsmål. Utstrakt internasjonalt samarbeid er en forutsetning for å lykkes, ikke minst sett i lyset av dagens pandemiske utfordringer. NMBUs internasjonale handlingsplan for 2020 - 2023 har som mål å styrke universitetets deltakelse i - og bidrag til - den internasjonale kunnskapsutviklingen.»

Programutvikling som sikrer relevans for fremtidens kandidater (bærekraft, tverrfaglighet) God programdesign med fokus på tverrfaglighet og bærekraftperspektivet, er retningsgivende for utvikling av tidsaktuelle emner med undervisnings- og vurderingsformer, som innarbeider markedets behov og dermed forbereder studentene for arbeidslivet. I programmiljøene legges det i stadig større grad til rette for læringsaktiviteter og vurderingsformer som gir samarbeid med samfunn og næring, og som trener studentene for arbeidslivet, men det er potensiale for flere slike samarbeid. Det arbeides med et prosjekt for å sikre tverrfaglig samarbeidskompetanse for alle studier gjennom en form av «eksperter i team». I fakultetenes årlige rapportering trekkes frem prosesser med å utvikle emner med prosjektarbeid og «caser», og at det legges til rette for masteroppgaver i bedrift og internship-emner som kobler studenter og næring. Fakultetene har fokus på å sikre en blanding av anvendte og teoretiske emner i programmet fra start – gjerne gjennom oppstartsemner, og å sikre at studentene får god og tilstrekkelig skrivetrening før den avsluttende gradsoppgaven. Det må også trekkes frem det viktige arbeidet med digitaliseringsrelevante emner og stadig økende innslag av bærekraftperspektiv i flere emner.

Bærekraftig entreprenørskap (INN271) – en pilot for tverrfaglig studentsamarbeid på tvers av fakulteter og studieprogram. Emnet fokuserer på hvordan innovasjon kan bidra til nye løsninger som skaper, fanger og bevarer verdier for et mer bærekraftig samfunn og næringsliv. Studentene arbeider i tverrfaglige team, lærer på en annerledes måte, møter andre studenter med ulike perspektiver og anvender fagkunnskap i kreativt samarbeid.

Det meldes om at de periodiske evalueringer har gitt viktige bidrag til denne typen innspill, og økende representasjon av næringsliv i programrådene trekkes frem som vesentlig for utviklingsarbeidet. Rådene vil være tett på utvikling i programmene og kan bidra med viktig kunnskap om behovet i markedet. Samtidig har programmene også behov for å kartlegge det fremtidige behovet i fagområdet.

Å bidra til at kandidatene har relevant utdanning handler også om å veilede studentene til å velge relevante spesialiseringer samt velge emner og bachelor- og masteroppgaver som samlet gir kandidatens utdanning god relevans. Dette arbeidet har høy prioritet, og man ser at det er viktig å sørge for både tilstrekkelig veiledningskapasitet og tilgjengeliggjøre god informasjon.

NMBUs kandidater får relevant jobb

NMBU har ikke fått resultater fra NIFUs siste kandidatundersøkelse som ble gjennomført våren 2019. Denne vil vise master- og veterinær-kandidatenes vurdering og erfaring med utdanning og deres situasjon på arbeidsmarkedet. Det er større usikkerhet til hvordan situasjonen vil være for årets kandidater. Foreløpige analyser av resultater fra kandidatundersøkelsen som NMBU selv gjennomførte i slutten av 2020, viser at rundt 9 av 10 har jobb innen 6 mdr. NIFUs spesialkandidatundersøkelse i 2020, som omhandler situasjonen for nyutdannede bachelor- eller masterkandidater våren 2020 under koronapandemien, vil også gi oss viktig innsikt når den er klar.

Tilbud om relevant undervisning for eksterne deltakere i korona-perioden

Som følge av Departementets oppfordring våren 2020 om å åpne undervisningen for arbeidsledige og permitterte, og en ekstraordinær tildeling via DIKU på 5 millioner, utvidet og oppskalerte NMBU på kort varsel tilgangen til emner for eksterne deltakere. Det var stor interesse for tilbudet. Totalt ble det holdt 23 kurs på NMBU markedsført gjennom SEVU, og ca. 1350 søkere fikk tilbud om plass. HH åpnet langt flere emner enn de andre fakultetene innen dette tiltaket og opplevde stor interesse for sine emner.

Alumni-nettverk gir mulighet for relevant samarbeid, kunnskapsdeling og livslang læring

NMBU har i 2020 arbeidet videre med å få på plass en god alumnivirksomhet som skal bygge og forsterke universitetets relasjoner til tidligere studenter. Gjennom alumnivirksomheten ønsker NMBU å være en ressurs for samfunnet, samt å sikre kontakt med nasjonalt og internasjonalt arbeids- og næringsliv. Alumner er viktige ambassadører for NMBU med tanke på student-rekruttering og brobygging til eksterne aktører, samtidig som de er viktige bidragsyttere i studie-kvalitetsarbeidet. Gjennom NMBU Alumni ønsker NMBU å være en livslang ressurs for sine alumner, og er opptatt av at samarbeidet gjennom en alumnivirksomhet skal være basert på gjensidig nytte. Alumnene tilbys etter- og videreutdanning og inviteres til relevante arrangementer. Rekruttering til nettverket pågår kontinuerlig. Ved utgangen av 2020 hadde alumnivirksomheten over 7000 medlemmer. På LinkedIn var 1339 medlem av gruppen NMBU Alumni, og 1665 var registrert som alumner på NMBU-sidens alumnimodul.

2.6 Læringsutbytte

Studentenes faglige prestasjoner, oppnådde læringsutbytte og progresjon. Studentens læringsutbytte er det studenten har med seg av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse etter endte studier. Læringsutbyttebeskrivelsene skal være relevante og oppdaterte, og de skal utruste studentene med et tankesett for bærekraft og evnen til å samhandle i tverrfaglige team. De øvrige kvalitetsområdene danner grunnlaget for studentenes oppnådde læringsutbytte..

Læringsutbytte og gjennomføring

Hvordan koronasituasjonen har påvirket studentenes læringsutbytte varierer mellom emnene og fra student til student. Noen emner, som nevnt i kap. 2.4, kunne ikke opprettholde sentrale deler av læringsaktivitetene våren 2020, og noen læringsaktiviteter ble utsatt. Fagmiljøene skal berømmes for innsatsen som ble lagt ned i digitaliseringsprosessen våren og høsten 2020.

Studentenes tilbakemeldinger i undersøkelser viser at digital undervisning gitt som erstatning for campus-undervisning har ikke vært optimal for å sikre studentenes læringsutbytte i alle emner, men på et overordnet nivå er tilbakemeldingene, gitt den rådende situasjonen, på mange områder positive. Den felles emneevalueringen for emner gitt ved Campus Ås ble fra vårparallellen 2020 utvidet med to spørsmål relatert til overgangen til digitale læringsaktiviteter. Resultatene fra evalueringene viser at studentene jevnt over har vært tilfredse med emnene til tross for den digitale omleggingen, og snittet for alt-i-alt -vurderingen av emner ligger på nivået for tidligere år. Det understrekes likevel at det er store forskjeller mellom emnene. For studentene på Veterinær- og dyrepleierutdanningene har utsettingen av flyttingen til Ås medført ekstra usikkerhet. Emneevalueringene på VET viser at det er stor variasjon i hvordan studentenes trivsel, læring og motivasjon ble påvirket av nedstengingen. Det er også varierende hvordan studentene opplever den digitale undervisningen og eksamen. Aller mest utfordrende har det vært å tilrettelegge og gjennomføre den praksisnære undervisningen.

Tall fra NMBU Innsikt indikerer at det er positiv utvikling av gjennomføring på bachelornivå. Det sees en økning i gjennomstrømningen fra 39,6% i 2019 til 45,0% så langt i 2020 (se **Error! Reference source not found.**). Det presiseres at tallene ikke er identiske med den nasjonale styringsparameteren *gjennomstrømning på normert tid*. Endelige tall for 2020 vil ikke foreligge før mars 2021 og vil fremgå av NMBUs årsrapport. For master- og profesjonsstudiene er bildet mer sammensatt.

Figur 3. Gjennomføring på normert tid fordelt på nivå. (Kilde: NMBU Innsikt, Felles Studentsystem/FS)

I programrapportene uttrykker fakultetene samtidig en bekymring for økt frafall på grunn av koronapandemien. Dette er mye på grunn av manglende motivasjon og store begrensninger i fysiske møteplasser. For å støtte sisteårsstudenter som var midt i arbeidet med gradsoppgaven, ble det etter dialog med fakultetene vedtatt 2 ukers utsatt innleveringsfrist for alle masteroppgaver våren 2020. Mange studenter benyttet seg av denne utsettelsen. Fakultetene har også vist stor raushet med ytterligere utsettelse av innleveringsfristen på gradsoppgaver.

Karaktermessig har NMBU våren 2020, på lik linje med mange andre institusjoner i sektoren, hatt en økning i andelen som har oppnådd karakteren A og reduksjon i andelen som har strøket. Samlet for alle universitetene gikk den totale strykprosenten i vårsemesteret ned fra 7,09 % i 2019 til 5,45 % 2020, mens det ved NMBU var en nedgang fra 6,5 % til 4,57 % ([tall fra DBH](#)). Det er variasjon mellom universitetene. NTNU har størst nedgang (2,34 %poeng), fulgt av UiT og NMBU. Minst nedgang finner man ved OsloMet. Samtidig har flere emner endret karakterskala fra bokstavkarakter til bestått/ikke bestått. Dette gjelder ved NMBU og andre universitet, men i ulik grad. På grunn av dette kan ikke resultatene sammenlignes direkte med tidligere år eller andre institusjoner.

Det er sett nærmere på karakterfordelingen ved NMBU for vårparallellen 2020, og det er spesielt noen emner som gir store utslag på statistikken. Det er ulik grad av bekymring ved fakultetene som har disse emnene om hvordan overgang til hjemmeeksamen og ny vurderingsform påvirker kvaliteten og måling av læringsutbytte. Det dreier seg blant annet om bekymringer for juks og utstrakt samarbeid på hjemmeeksamen, samt at utformingen av eksamensoppgavene i noen tilfeller ikke har vært godt nok tilpasset den nye situasjonen. Høsten 2020 har det vært fokus på erfaringsutveksling om utforming av eksamensoppgaver og omlegging av vurderingsopplegg.

Tverrfaglighet

Tverrfaglighet er både et innsatsområde i NMBUs Strategi for 2019-2023 og et mål i NMBUs utviklingsavtale med KD. I 2020 ble det ferdigstilt et [notat](#) som har som formål å bidra til å etablere en felles begrepsforståelse av tverrfaglighet og tverrfaglig kompetanse ved NMBU:

«Både kryss-, inter-, multi- og transdisiplinære samarbeidsformer inngår i landskapet av mulige måter å angripe et problem eller en utfordring på, og valg av arbeidsform bør ses i lys av kompleksiteten av problemet. Til sammen utgjør disse samarbeidsformene det som vi ved NMBU kan legge i betydningen tverrfaglighet. Med tverrfaglig kompetanse kan vi forstå både det å beherske en eller flere av disse tverrfaglige arbeidsformene, og det å kunne vurdere hvilken av disse, inkludert intra-disiplinæritet, som er beste tilnærming til et gitt problem. Alle former for tverrfaglighet må funderes i solid faglig kompetanse.»

Kandidatundersøkelsen som NMBU gjennomfører i november 2020 vil avdekke tidligere studenters opplevelse av oppnådd kompetanse innen tverrfaglighet. Kunnskap fra undersøkelsen vil bli brukt i det videre arbeidet med tverrfaglighet. Det forventes et stort løft for tverrfaglighetskompetansen til kandidater fra NMBU når prosjektet «Tverrfaglig samarbeidskompetanse i utdanningen» gir konkrete resultater (se status under *Transformasjon av utdanning frem mot 2025*, kap. 4).

Innovasjon

Videreutviklingen av Eik Idéverksted, som startet som en frivillig studentforening innen innovasjon i 2014, til Eik Lab i 2020 er et viktig tiltak for å oppnå innovasjonsmålene i strategien. Eik Lab skal være et senter for studentinnovasjon hvor studentene får erfaring i entreprenørskap, økt tverrfaglighetskompetanse og relevant arbeidserfaring i samarbeid med ulike bedrifter. Høsten 2020 har Eik Lab blant annet inngått en avtale med Viken Teknologiklynge 4.0, der bedrifter med en idé eller et produkt de ønsker å videreutvikle kan få hjelp fra studenter. Videre kan Ard Innovation, som

eies av NMBU og NIBIO, bistå studenter og ansatte i kommersialisering av idéer og fremmer innovasjons- og entreprenørskapskultur.

3 Hvordan arbeid innen kvalitetsområdene påvirker virksomhetsmål og styringsparametere.

Overordnet vurdering

NMBU har gode resultater på virksomhetsmål og styringsparametere innen utdanningsområdet, men har behov for ytterligere løft på enkelte områder. Status for og vurderinger av måloppnåelse for virksomhetsmål og styringsparametere vil i sin helhet bli redegjort for i NMBUs årsrapport 2020 - 2021 som legges frem for universitetsstyret i mars. Årsrapporten vil også redegjøre for arbeid som er gjort for å følge opp NMBUs tildelingsbrev og utviklingsavtalen med KD.

Den årlige rapporteringen fra fakultetene, de gjennomførte eksterne periodiske program-evalueringene, arbeidet med internasjonale akkrediteringer, sakkyndige vurderinger fra arbeidet med å opprette nye studieprogram samt tilbakemelding fra NOKUTs tilsyn (se kap. 5.1), viser at det jevnt over er høy kvalitet i studieprogrammene. Det er også god kvalitetskultur i organisasjonen og det arbeides systematisk med kvalitetshevende tiltak. Kombinasjonen av god kvalitetskultur og et godt utviklingsarbeid har over tid bidratt til universitetets gode måloppnåelse.

På fakultets- og programnivå sees en variasjon i måloppnåelsen, og fakultetenes målrettede arbeid med handlingsplaner for å øke måloppnåelsen fortsetter. De fakultetsvise kvalitetsrapportene har blitt viktige verktøy for å synliggjøre arbeidet i organisasjonen samt styrker og utfordringer. De vil dermed brukes til å trekke veksler på gode eksempler og for å løfte frem områder med behov for fokus eller iverksette institusjonsovergrepene tiltak. I tillegg til det studienære arbeidet med blant annet innholdet i programmet, lærings- og vurderingsformer gjøres også et viktig arbeid på institusjonsnivå for å skape gode rammebetingelser for utdanningen (se tiltaksplan i kapittel 4).

Muligheter for å følge utviklingen tettere med nøkkeltall innenfor hvert kvalitetsområde

Det settes inn en rekke tiltak man fra forskning vet har positivt effekt for studiekvaliteten og som kan påvirke både gjennomføring, studentenes innsats og tilfredshet, relevans og internasjonalisering i utdanningen. Likevel sees det lite bevegelse i styringsparameterne. For å kunne måle effekten av tiltak og se kvalitetsutviklingen over tid, ble det derfor i 2020 satt i gang et arbeid med å identifisere parametere som har betydning for studentenes læringsbane og -utbytte. Målet var å finne et utvalg nøkkeltall innenfor hvert kvalitetsområde, frikoblet fra styringsparameterne, som særlig skulle være relevante for det studienære arbeidet. Nøkkeltallene, med sin mulighet for kvantitative vurderinger, åpner for muligheter for å styre oppmerksomheten mot utvalgte kvalitetsområder basert på risiko.

Arbeidet med nøkkeltallene er forsinket på grunn av koronasituasjonen. For å få en god diskusjon og forankring av nøkkeltall for kvalitetsområdene, er det ønskelig å gjennomføre diskusjonene i et fysisk seminar. Arbeidet vil derfor tas opp igjen straks det blir mulig å gjennomføre dette. Fakultetenes årlige rapportering i 2020 er derfor ikke koblet mot nøkkeltallene som planlagt. Årets melding omtaler derfor kun kort status for enkelte utvalgte parametere. I 2021 vil programmiljøene og fakultetene sette utviklingsmål for nøkkeltallene, og det samme vil gjøres på institusjonsnivå i tett samarbeid med fakultetene. Det er forventning om at dette på sikt vil bidra til at fokuset rettes mot de kvalitetsområder som har behov for et løft og at man vil kunne justere tiltak man ser ikke flytter utdanningstilbudet og NMBU mot strategiens mål.

Som et virkemiddel for å skape god dialog om kvalitetsutvikling, på et litt dypere plan enn det er rom for i styringsdialogene, planlegges det i 2021 kvalitetsdialoger med hvert enkelt fakultet. Fokuset vil være på de utfordringene som fakultetene påpeker i sin rapportering samt enkelte av de hovedtrekk som omtales i denne rapporten.

4 Status for gjennomførte tiltak i 2020, tiltak for 2021 og langsiktige mål for tiltaksområder som går over flere år.

Fakultetene og fagmiljøene forvalter de viktigste tiltakene for å øke måloppnåelsen og sikre god studiekvalitet. Koronapandemien og nedstenging av universitetet førte til en enorm omveltning i emnegjennomføringen og studentenes undervisningstilbud på alle plan. Fysisk undervisning ble erstattet av digitale tilbud, og læringskurven for ansatte og studenter var bratt og krevende. Erfaringene man har fått fra digitaliseringsprosessen har samtidig åpnet for transformasjon og nye muligheter for undervisning og vurderingsformer. Det er viktig at vi tar med oss positive og gode erfaringer i den videre utviklingen av emner og programdesign.

NMBU har høye ambisjoner for studiekvalitet og arbeidet med utvikling av de enkelte emner, program og portefølje. Vurderingene under de seks kvalitetsområdene (kap. 2), oppnåelse av styringsparametere (NMBUs årsrapport), mål i utviklingsavtalen med KD, føringer i tildelingsbrevet og NMBUs strategi legger grunnlaget for hvilke tiltak sentralt som gis prioritering.

De institusjonsovergrepene tiltakene for 2020 ble spisset, og bare tiltak som man forventet å kunne gjennomføre og som det var avsatt midler til ble tatt inn i tiltaksporteføljen for 2020. Som man kan se av status for tiltakene (under), har koronasituasjonen påvirket fremdriften innen noen av tiltaksområdene. De fleste tiltaksområdene fra 2020 videreføres og videreutvikles i 2021, med nye mål. Det er satt langsiktige mål for tiltaksområdene som løper over flere år.

Under følger en oversikt over de tiltak NMBU har arbeidet med i 2020 og status for dette arbeidet samt de tiltak som skal fortsette å løfte utdanningen ved NMBU i retning mål og strategi:

Gjennomføre samlokalisering og ta i bruk ny forsknings- og utdanningsinfrastruktur

Langsiktig mål:	Optimal bruk av samlokaliseringsprosjektet. Et samlet universitet skal styrke og skape nye muligheter for forskning, utdanning og innovasjon, fremme faglig og administrativ synergi og felles og helhetlig utnyttelse av utdannings- og forskningsinfrastrukturen.
Mål 2020:	Sikre en god flytteprosess og oppstart av veterinær- og dyrepleierutdanningene på campus Ås.
Status:	Opprinnelig skulle Samlokaliseringsprosjektet og veterinærbygget stå ferdig 1. mai 2019. Det har vært flere utsettelse underveis. Årsakene er sammensatte, men det er liten tvil om at det har vært en stor utfordring for byggherren (Statsbygg) å reise et så avansert og komplisert bygg, uten tilsvarende erfaring fra lignende prosjekt i Norge. Erfaringene viser at man har undervurdert kompleksiteten, og av den grunn har fått overskridelser på tid og kost. Det har også vært flere kvalitetssikringer underveis av eksterne kompetansemiljøer, som har kommet med råd om justering av prosjektets fremdrift. I et så stort prosjekt, er det også mange underleverandører, og det er samlet sett en iboende risiko som man muligens har undervurdert for utfordringer og forsinkelser i disse leveransene. Det har på flere nivåer i prosjektene vært utfordrende samarbeidsforhold, som fortløpende er søkt løst. I 2020 har også alle følgeeffekter av Covid-19 pandemien bidratt negativt til fremdriften. Dette har gitt seg utslag i problemer med å få tak i fagfolk fra utlandet, samt leveranser av avansert utstyr fra utlandet. Samlet sett har dette gitt en forsinkelse, som i løpet av 2020 er forsøkt løst gjennom en trinnvis innflytting utover våren 2021. Nåværende planer - som bare i løpet av det siste året er endret 5 ganger - tilsier en komplett ferdigstillelse av bygget - helt klart til bruk i alle deler - sommeren 2021.

	Veterinærhøgskolen rapporterer om behov for forutsigbarhet for ansatte og studenter og høyt fokus på å sikre kompetanse-nivået hos ansatte og godt pasienttilfang.
Mål for 2021:	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre en god flytteprosess og oppstart av veterinær- og dyrepleierutdanningene på campus Ås. - Starte planlegging av felles og helhetlig bruk av undervisningsinfrastruktur.

Utvikling av NMBUs undervisningsareal (nytt tiltak fra 2021)

Langsiktig mål:	Fremtidsrettet utvikling av fleksible undervisningsareal og utdanningsinfrastruktur som legger til rette for tverrfaglighet, praksisnærhet, teamarbeid, virtuelle arbeidsformer og arenaer for eksperimentering. Samtidig skal det legges til rette for at ulike fag, studenter, vitenskapelig ansatte og teknisk/administrativt ansatte møtes på et levende campus.
Mål for 2021:	<ul style="list-style-type: none"> - Løfte arbeidet med å utvikle gode og tilstrekkelige student- og undervisningsareal i samarbeid med fakultetene. - Starte arbeidet med innspill til revidert Campus-plan - Arbeide for at undervisningsinfrastruktur blir viktige fokusområder i denne.

Økt oppmerksomhet rundt internasjonalisering av utdanningen (nytt tiltak fra 2021)

Langsiktig mål:	Økt internasjonal orientering av studieprogrammene og der gjennom å skape tydelig forventninger til studentene om deltakelse i enten utveksling eller praksisopphold i utlandet.
Mål for 2021:	<ul style="list-style-type: none"> - Videreføre arbeidet med studieprogrammenes internasjonale profil, herunder strategisk samarbeid utdanning og forskning med ledende partnere, bruk av internasjonale gjesteforskere og aktiv involvering av det internasjonale klasserommet. - Igangsette tilrettelegging for "Blended Mobility" - Legge til rette for økt deltakelse i EUs rammeprogram for utdanning, Horizon Europe og Panorama-strategien - Løfte arbeidet med å utvikle mobilitetsvinduer/utviklingsvinduer - Doble antallet av ansatte på kortere eller lengre utveksling gjennom Erasmus+

Transformasjon av utdanning frem mot 2025

Langsiktig mål:	Operasjonalisering av læringsfilosofien gjennom å tilrettelegge for samstemt undervisning og vurdering. Utnytte og utvikle digital og muliggjørende teknologi til å transformere utdanning og studieadministrative tjenester. Transformasjonen skal svare på et fremtidig endret arbeidsliv og innfri målene i strategien innenfor bærekraft og tverrfaglighet i utdanningene våre.
Mål 2020:	Igangsette arbeidet med ny modell for semesterinndeling. Kartlegge hvilke andre hindringer for transformasjon som eksisterer.
Status:	Det er etablert et prosjekt for arbeidet med å utrede potensialet i den nåværende semestermodellen og alternative modeller for inndeling av studieåret. I fase 1 av prosjektet har man startet arbeidet med å samle vurderinger fra fakultetene og utvalgte administrative miljøer (se for øvrig kap 2.2).
Mål for 2021:	<ul style="list-style-type: none"> - Semesterstruktur: fullføre fase 1 og starte på fase 2 av prosjektet med å utrede potensialet i den nåværende modellen og alternative modeller for inndeling av studieåret.

	<ul style="list-style-type: none"> - Starte en strategisk diskusjon av porteføljeutvikling for å utvikle fremtidens portefølje - Tjenesteutvikling for emnedesign basert på erfaringer fra digitalisering av emner og vurdering
--	---

Gjennomstrømming

Langsiktig mål:	Øke gjennomstrømming og redusere uønsket frafall.
Mål 2020	Økt kunnskap om gjennomstrømming og analyse av tallmateriale. Innhente kunnskap om studentenes planer, ambisjoner og motivasjon.
Status:	<ul style="list-style-type: none"> - Lansering av NMBU innsikt 2.0 og videreutvikling av denne gir bedre tilgang på tallmateriale. Når NMBU har fastsatt hvilke nøkkeltallparametere som skal knyttes til de ulike kvalitetsområdene, vil det legges til rette for at dette tallmaterialet skal være tilgjengelig i Innsikt. - Studiestartundersøkelsen er gjennomført, og denne gir kunnskap om studentenes intensjon og ambisjon ved studiestart. Tallmateriale fra undersøkelsen gjøres tilgjengelig i Innsikt. Studiestartundersøkelsen foreslås videreført og utvidet for å gi ytterligere kunnskap om gjennomstrømming og frafall. - Kompetanseheving: Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) har i 2020 hatt en gjennomgang med fakultetsledelsen om gjennomstrømming og hvilke faktorer utdanningsinstitusjonene selv kan påvirke og hvilke tiltak som hjelper. NMBU deltar i Nasjonalt nettverk for ansatte og studenter i høyere utdanning – et nettverk for å oppnå bedre gjennomføring, bedre resultat og lavere frafall.
Mål for 2021:	Ytterligere øke kunnskapen om årsaker til frafall og lav gjennomstrømming gjennom å: <ul style="list-style-type: none"> - fastsette konkrete måltall for utvalgte nøkkeltall - tilrettelegge for analyse av nøkkeltall i NMBU Innsikt - videreutvikle studiestartundersøkelsen og kompetanse rundt gjennomstrømming

Tverrfaglighet og relevans i utdanningen

Langsiktig mål:	Med bakgrunn i NMBUs forståelse av tverrfaglighet skal hvert enkelt studieprogram innrettes slik at studentene settes i stand til å få tverrfaglighetskompetanse. Innen 2023 skal emner som trener studentene i tverrfaglig samarbeidskompetanse finnes i alle studieprogram.
Mål 2020:	Hvert enkelt studieprogram innrettes slik at studentene settes i stand til å få tverrfaglighetskompetanse. Starte opp prosjektet «Tverrfaglig samarbeidskompetanse». Gjennomføre kandidatundersøkelse i 2020, som blant annet skal bidra til kunnskap om relevans og kandidaters tverrfaglighetskompetanse.
Status	Arbeid med prosjektet «Tverrfaglig samarbeidskompetanse i utdanningen» har i 2020 vært å kartlegge eksisterende tilbud ved NMBU, samt fasilitere prosesser for å videreutvikle eksisterende tilbud eller undersøke om det bør opprettes nye emner som gir studentene kompetanse til å jobbe i tverrfaglige team. Det arbeides nå med å utarbeide et beslutningsgrunnlag på oppskalering og implementering basert på erfaringene.

	Fakultetene omtaler også en rekke andre utviklingsarbeider for å ta inn bærekraftperspektivet i emner og legge til rette for at studentene kan opparbeide seg tverrfaglighetskompetanse. Kandidatundersøkelsen høsten 2020 kartlegger relevans og tverrfaglighet hos kandidater.
Mål for 2021:	<ul style="list-style-type: none"> - Rapportere og analysere resultatene fra Kandidatundersøkelsen og implementere tallmateriale i NMBU Innsikt. - Videreføre arbeidet med prosjektet Tverrfaglig samarbeidskompetanse. Det skal utarbeides et pedagogiske rammeverk med læringsutbyttebeskrivelser for emner på ulike nivåer. Opplæringsbehovet hos undervisere for å kunne gjennomføre disse emnene på høyt faglig nivå skal konkretiseres. Parallelt skal organisatoriske forhold utredes videre med utgangspunkt i utvikling av emner på bachelor- og masternivå som undervises i blokkperioder. <p>I løpet av 2021 skal det gjennomføres flere tilbud som studentene kan delta på samt lage beslutningsgrunnlag for videre oppskalering.</p>

Mentorordning for studenter ved NMBU

Langsiktig mål:	Utvikle egnet mentorordning for ferske studenter, som gir en god studiestart, mestring av studiehverdagen samt at faglige forventning kan avklares.
Mål 2020:	Påbegynne arbeidet med å sette rammene for innføring av mentorordning for studenter.
Status:	2020 har handlet om å skaffe seg kunnskap om former for mentorordninger ved NMBU og lære om mentorordninger ved andre institusjoner. Det skal knyttes kontakter til viktige ressurspersoner ved andre institusjoner som vil kunne gi nyttige innspill i det videre arbeidet. Studieutvalget diskuterte kort muligheter og utfordringer knyttet til etablering av en mentorordning i september. I november 2020 holdt prorektor for utdanning et frokostmøte om mentorordningen der erfaringer fra mentorvirksomhet ved NMBU ble delt, og en modell for mentorordningen ved NMBU ble diskutert i RLG.
Mål for 2021:	Gjennomføre en mentorpilot våren 2021 samt ha mål om at alle studenter på 1. årstrinn bachelor og 5-årig integrert master skal ha tilbud om mentorstøtte i minimum ett fag i høsten 2021.

Handlingsplan for universell utforming og psykososialt læringsmiljø

Langsiktig mål:	Identisk med mål for 2021
Mål 2020:	Utarbeide ny plan for universell utforming læringsmiljø
Status:	Arbeidet med hvordan man skulle organisere handlingsplanen startet i februar, men koronasituasjonen førte til en utsettelse av arbeidet. Spesielt knytter det seg utfordringer knyttet til universell utforming av IKT-området, ettersom dette området berører så mange avdelinger og enheter. I påvente av ny plan er det sendt ut en bestilling til ulike enheter og avdelinger om å fastsette mål og tiltak innen universell utforming som skal innarbeides i avdelingenes årsplan for 2021.
Mål for 2021:	Utarbeide ny plan for perioden 2021-2025, herunder bedre synliggjøring og formalisering av NMBUs Si Fra-system.

Nøkkeltall for måling av kvalitet i utdanningen

Langsiktig mål:	NMBU etablerer bruk av hensiktsmessige nøkkeltall for å følge utviklingen av studiekvalitet og måle effekt av tiltak.
Mål 2020:	Fastsette nøkkeltall for alle kvalitetsområder.
Status:	Våren 2020 ble det gjennomført en første diskusjon av nøkkeltallene i NMBUs studieutvalg og det ble lagt plan for arbeidet. Denne ble senere forskjøvet på grunn av koronasituasjonen (se kap.3). Nøkkeltall skulle diskuteres på et fysisk seminar for studieutvalget, men seminaret har blitt utsatt flere ganger på grunn av smittevernhensyn. For å få en god diskusjon og forankring av nøkkeltall for kvalitetsområdene er det ønskelig å gjennomføre diskusjonene i et fysisk seminar. Arbeidet vil derfor tas opp igjen straks det blir mulig å gjennomføre et fysisk seminar
Mål for 2021:	Nøkkeltall for kvalitetsområdene vedtas tidlig i 2021. Fokus på hvordan parameterne kan brukes i utviklingsarbeidet og på at programmiljøene og fakultetene setter seg mål for nøkkeltallene. Rapportere mot nøkkeltallene i 2021.

Optimalisere bruk av fellesløsninger i sektoren (nytt tiltak fra 2021)

Langsiktig mål:	Optimalisere bruk av tilgjengelige digitale fellesløsninger i sektoren innen studieadministrasjon der det er hensiktsmessig for universitetets behov.
Mål for 2021:	Implementering av nødvendige endringer for å optimalisere bruk av FS relatert til masteropptak, sensur og klage og innføring av online learning agreement (Erasmus+).

Tiltakene vil skje i samarbeid med fagmiljøene, som i tillegg fastsetter egne mål og tiltak for 2021 på fakultetsnivå. Det viktigste arbeidet skjer studienært i fagmiljøene og på fakultetene.

Koronapandemien har vist at et tett samarbeid mellom universitetsadministrasjonen og fakultetene er viktig for å kunne gjennomføre viktige og gode endringer, og samarbeidet bør videreutvikles i 2021.

5 Evaluering av kvalitetssystemet for utdanning

5.1 NOKUTs tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet

NOKUT gjennomførte tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved NMBU i november 2019, og den 23. april 2020 fattet NOKUTs styre vedtak om at «*Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Norge miljø- biovitenskapelige universitet, NMBU, er tilfredsstillende*» og at alle krav som det føres tilsyn med var oppfylt. Foruten å gi ros til det systematiske kvalitetsarbeidet og kvalitetskulturen, peker rapporten på enkelte områder de anbefaler at styrkes eller forbedres. Arbeidet med å følge opp anbefalingene er tatt med inn i det kontinuerlige kvalitetsarbeidet, og noe dekkes av pågående tiltaksarbeid på ulike nivåer. Nedenfor følger en kort oppsummering av hvordan innspillene (i kursiv) følges opp:

- *Skape en felles definisjon av utdanningskvalitet og skape bevisstgjøring og operasjonalisering av kvalitetsmålene (inkludert utarbeide kvalitetsindikatorer knyttet til kvalitetsområdene). Operasjonalisering av læringsfilosofien i hele organisasjonen.*
Universitetet er i prosess med å fastsette kvalitetsindikatorer, og dette arbeidet vil sammen med strategi og læringsfilosofi være med på å skape en felles definisjon av utdanningskvalitet
- *Systematisk opplæring av programråd og programledere for å sikre rett kompetanse til å dekke deres mandat*
Fakultetene har mandat for programrådene, og de årlige rapporteringene viser at rammene for arbeidet og det systematiske kvalitetsarbeidet i programrådene over tid er styrket. Det vil være ytterligere fokus på dette fremover ved å sikre god forståelse av rollen programrådet har.
- *Mer strategisk og systematisk kontroll av fagmiljø og bemanningsplaner.*
Ansvaret for arbeidet med å sikre fagmiljø og bemanningsplaner ligger på fakultetene, og dette arbeidet følges tett av dekanene. Det er startet et større arbeid for en strategisk gjennomgang av porteføljeutviklingen, og med dette et blikk på fagmiljø og retningen for universitetet.
- *Justere rutinene for periodiske programevaluering, hyppighet.*
Det er vurdert som ikke som hensiktsmessig å øke kravet til hyppighet av de periodiske programevalueringene. Det er fagmiljøene og fakultetene som skal vurdere behovet for en større gjennomgang av programmene basert på risiko og behov. Ut over dette kan rektor anbefale at evaluering settes i gang basert på en vurdering. Fakultetene gjør årlige vurderinger av programmene, i tillegg er eksterne involvert i arbeidet i programrådene de fleste steder.
- *Formalisere rutinene for «Si-fra!» systemet*
Arbeidet med å justere og formalisere rutinene knyttet til studentenes Si-Fra-system er påbegynt og vil videreføres i 2021. POA ser nærmere på hvordan ansvar og linjer knyttet til tilbakemeldinger på kritikkverdige forhold kan tydeliggjøre.

Det sees ikke et behov for å gjøre større endringer i systemet for kvalitetssikring av utdanningen.

5.2 Endringer i studieforskriften

I 2020 er det gjort et større revideringsarbeid av forskrift om studier ved NMBU (studieforskriften) hvor blant annet detaljer for forvaltning av regelverket trekkes ut fra studieforskriften og over i utfyllende bestemmelser. Universitetsstyret vil fortsatt regulere overordnede føringer som det er viktig at de tar stilling til, mens rektor gis fullmakt til å fastsette de utfyllende bestemmelsene. Studieutvalget og andre rådgivende organ vil være involvert i rektors beslutninger knyttet til endringer i bestemmelsene. Ny studieforskrift ble vedtatt av styret 29. oktober 2020 og trer i kraft 1. januar 2021. Utfyllende bestemmelser treer i kraft fra samme tidspunkt.